

## VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS PASVALIO LIGONINĖS ELGESIO KODEKSAS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešosios įstaigos Pasvalio ligoninės Elgesio kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato darbuotojų profesinio elgesio, etikos, bendravimo, atsakomybės, pagarbos žmogui, pacientų aptarnavimo, tarpusavio santykių ir korupcijos prevencijos principus.

2. Kodekso paskirtis – kurti saugią, pagarbą, profesionalią, įtraukią, skaidrią ir pasitikėjimu grįstą darbo aplinką, užtikrinti aukštą sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, pacientų ir darbuotojų teisių apsaugą bei visuomenės pasitikėjimą Ligonine.

3. Kodeksas privalomas:

- visiems įstaigos darbuotojams;
- rezidentams;
- praktikantams;
- savanoriams;
- studentams praktikos metu;
- asmenims, atliekantiems funkcijas pagal civilines sutartis, kiek tai neprieštarauja jų veiklą reglamentuojantiems teisės aktams.

4. Kodeksas skelbiamas viešai Ligoninės interneto svetainėje bei vidaus informacinėje sistemoje.

5. Su Kodeksu kiekvienas darbuotojas supažindinamas pasirašytinai.

6. Šiame Kodekse vartojamos sąvokos:

5.1. **Diskriminacija** – tiesioginis arba netiesioginis asmens teisių ribojimas ar privilegijų teikimas dėl įstatymuose saugomų asmens požymių.

5.2. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kuriuo siekiama arba kurio pasekmė yra žmogaus orumo pažeidimas ir bauginančios, priešiškos, žeminančios, įžeidžiančios ar užgaulios aplinkos sukūrimas.

5.3. **Seksualinis priekabiavimas** – nepageidaujamas seksualinio pobūdžio žodinis, rašytinis, fizinis ar kitoks elgesys.

5.4. **Mobingas** – sistemingas darbuotojo puolimas, žeminimas, izoliavimas, bauginimas ar kitoks psichologinis smurtas darbo aplinkoje.

5.5. **Psichologinis smurtas** – bet kokie pasikartojantys ar vienkartiniai veiksmai, kuriais siekiama pažeminti, įbauginti, izoliuoti arba emociškai paveikti kitą asmenį.

5.6. **Žmogaus orumas** – prigimtine kiekvieno žmogaus vertė, kuri turi būti gerbiama visais atvejais.

5.7. **Lygios galimybės** – vienodos teisės ir galimybės visiems asmenims nepriklausomai nuo jų asmens savybių.

5.8. **Įtrauktis** – darbo aplinkos kūrimas, kurioje kiekvienas darbuotojas ir pacientas jaučiasi gerbiamas, vertinamas ir gali visapusiškai dalyvauti organizacijos veikloje.

5.9. **Asmeninis interesas** – darbuotojo arba jam artimų asmenų turtinis ar neturtinis suinteresuotumas.

5.10. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojo privatūs interesai gali turėti įtakos jo tarnybinių pareigų atlikimui.

5.11. **Korupcija** – bet kokia teisės aktuose apibrėžta korupcinio pobūdžio veika.

5.12. **Dovana** – bet kokia materialinė ar nematerialinė nauda, kuri gali paveikti darbuotojo sprendimų objektyvumą.

5.13. **Paciento atstovas** – teisės aktų nustatyta tvarka pacientui atstovaujantis asmuo.

5.14. Kitos šiame Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

## **II SKYRIUS**

### **DARBUOTOJŲ ELGESIO PRINCIPAI**

#### **6. Žmogaus orumo, žmogaus teisių ir pagarbos asmeniui principas**

6.1. Kiekvienas darbuotojas gerbia kiekvieno žmogaus prigimtinių orumą, garbę, teisėtus interesus, žmogaus teises ir pagrindines laisves.

6.2. Darbuotojai privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų, tarptautinių žmogaus teisių apsaugos principų, medicinos etikos normų ir Ligoninės vidaus teisės aktų.

6.3. Darbuotojai visais atvejais elgiasi mandagiai, profesionaliai, etiškai ir pagarbiai.

6.4. Bendraudami su pacientais, jų artimaisiais, kolegomis ir kitais asmenimis darbuotojai vengia žeminančių, diskriminuojančių, užgaulių ar stereotipais grindžiamų pasisakymų.

6.5. Darbuotojai gerbia kiekvieno asmens privatumą, kultūrinį savitumą, individualumą ir teisę į saviraišką, kiek tai neprieštaruoja Lietuvos Respublikos teisės aktams.

6.6. Darbuotojai užtikrina, kad jų priimami sprendimai būtų grindžiami mediciniais, profesiniais ir teisės aktuose nustatytais kriterijais.

#### **7. Lygių galimybių ir nediskriminavimo principas**

7.1. Visi pacientai ir darbuotojai turi būti vertinami vienodai, nepriklausomai nuo jų asmens savybių.

7.2. Draudžiama bet kokia tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija.

7.3. Draudžiama sudaryti mažiau palankias darbo ar gydymo sąlygas dėl:

- lyties;
- lytinės tapatybės;
- lyties raiškos;
- lytinės orientacijos;
- rasės;
- odos spalvos;
- tautybės;
- etninės kilmės;
- pilietybės;
- kalbos;
- religijos;
- tikėjimo;

- pasaulėžiūros;
- politinių pažiūrų;
- socialinės padėties;
- šeiminės padėties;
- amžiaus;
- negalios;
- sveikatos būklės;
- nėštumo;
- motinystės;
- tėvystės;
- genetinių savybių;
- kultūrinių tradicijų;
- ekonominės padėties;
- išsilavinimo;
- gyvenamosios vietos;
- mitybos įpročių ar kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose saugomų požymių;
- kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose saugomų požymių.

7.4. Kiekvienam pacientui užtikrinamas vienodas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas pagal jo sveikatos būklę ir medicininės indikacijas.

7.5. Darbuotojai neturi demonstruoti asmeninių simpatijų ar antipatijų, kurios galėtų paveikti profesinių pareigų vykdymą.

### **8. Pagarbos religijai, pasaulėžiūrai ir politiniams įsitikinimams principas**

8.1. Ligoninė gerbia kiekvieno darbuotojo ir paciento religinius, dvasinius, filosofinius bei politinius įsitikinimus.

8.2. Darbuotojai nevykdo jokios religinės, politinės ar ideologinės propagandos darbo metu.

8.3. Asmeniniai darbuotojo įsitikinimai negali turėti įtakos paciento gydymo kokybei ar sprendimų objektyvumui.

8.4. Pacientams sudaromos galimybės tenkinti religinius poreikius, jei tai neprieštarauja gydymo procesui, pacientų saugai ir teisės aktams.

8.5. Draudžiama menkinti ar pašiepti kitų religinius ar politinius įsitikinimus.

### **9. Profesionalumo ir kompetencijos principas**

9.1. Darbuotojai savo pareigas atlieka kvalifikuotai, atsakingai ir sąžiningai.

9.2. Darbuotojai nuolat tobulina profesines žinias ir kompetencijas.

9.3. Darbuotojai priima sprendimus remdamiesi mokslo įrodymais, profesiniais standartais ir teisės aktais.

9.4. Pastebėję savo klaidą, darbuotojai nedelsdami imasi priemonių jai ištaisyti ir informuoja atsakingus asmenis teisės aktų nustatyta tvarka.

### **10. Sąžiningumo ir skaidrumo principas**

10.1. Darbuotojai veikia sąžiningai ir nešališkai.

10.2. Draudžiama priimti dovanas, paslaugas, nuolaidas ar kitokią naudą, jeigu ji gali paveikti darbuotojo sprendimus.

10.3. Darbuotojai vengia interesų konflikto.

10.4. Atsiradus interesų konfliktui darbuotojas privalo apie tai nedelsdamas informuoti tiesioginį vadovą.

10.5. Draudžiama naudotis tarnybine padėtimi siekiant asmeninės naudos.

### **11. Korupcijos netoleravimo principas**

11.1. Ligoninėje taikoma nulinės tolerancijos korupcijai politika.

11.2. Draudžiama siūlyti, žadėti, duoti, prašyti ar priimti kyšius.

11.3. Darbuotojai privalo pranešti apie pastebėtas galimai korupcinio pobūdžio veikas.

11.4. Pranešę apie pažeidimus darbuotojai negali būti persekiojami ar diskriminuojami.

### **12. Pagarbos pacientams principas**

12.1. Paciento interesai yra svarbiausias sveikatos priežiūros prioritetas.

12.2. Darbuotojai su pacientais bendrauja mandagiai, aiškiai, suprantamai ir pagarbiai.

12.3. Pacientui suteikiama visa teisės aktuose numatyta informacija apie jo sveikatos būklę.

12.4. Gerbiama paciento teisė priimti informuotus sprendimus.

12.5. Darbuotojai atsižvelgia į paciento kultūrinius, religinius bei mitybos poreikius tiek, kiek tai suderinama su medicininėmis indikacijomis ir teisės aktais.

12.6. Pacientų privatumas užtikrinamas viso gydymo proceso metu.

### **13. Tarpusavio pagarbos darbo aplinkoje principas**

13.1. Darbuotojai vieni kitus gerbia nepriklausomai nuo pareigų ar darbo stažo.

13.2. Draudžiami įžeidimai, patyčios, žeminimas, grasinimai, mobingas, psichologinis smurtas ir seksualinis priekabiavimas.

13.3. Konfliktai sprendžiami konstruktyviai ir pagarbiai.

13.4. Darbuotojai dalijasi profesine patirtimi ir padeda vieni kitiems.

13.5. Kritika reiškama dalykiškai ir pagarbiai.

### **14. Psichologinio saugumo principas**

14.1. Ligoninė siekia užtikrinti saugią darbo aplinką.

14.2. Kiekvienas darbuotojas turi teisę jaustis gerbiamas.

14.3. Netoleruojamas bauginimas, manipuliavimas ar kerštas.

14.4. Darbuotojai gali laisvai išsakyti profesinę nuomonę.

14.5. Vadovai privalo užtikrinti pagarbų bendravimą kolektyvuose.

### **15. Konfidencialumo principas**

15.1. Visa pacientų informacija laikoma konfidencialia.

15.2. Darbuotojai saugo asmens duomenis.

15.3. Informacija tretiesiems asmenims teikiama tik teisės aktų nustatyta tvarka.

15.4. Draudžiama naudoti konfidencialią informaciją asmeninei naudai.

15.5. Konfidencialumo pareiga galioja ir pasibaigus darbo santykiams.

### **16. Atsakomybės principas**

16.1. Kiekvienas darbuotojas atsako už savo veiksmus ir priimtus sprendimus.

16.2. Darbuotojai bendradarbiauja atliekant tarnybinius tyrimus.

16.3. Pastebėję Kodekso pažeidimą darbuotojai privalo apie tai pranešti teisės aktų nustatyta tvarka.

16.4. Sąžiningas pranešimas apie galimą pažeidimą nelaikomas nelojalumu Ligoninei.

16.5. Darbuotojai prisideda prie etiškos, skaidrios ir žmogaus teisėmis grindžiamos organizacijos kultūros kūrimo.

### **III SKYRIUS**

## **DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI, BENDRADARBIAVIMAS IR PSICHOLOGINIS SAUGUMAS**

### **17. Bendrieji tarpusavio santykių principai**

17.1. Ligoninės darbuotojų tarpusavio santykiai grindžiami pagarba žmogaus orumui, pasitikėjimu, profesionalumu, bendradarbiavimu, sąžiningumu, atsakomybe, lygiomis galimybėmis ir abipuse pagalba.

17.2. Kiekvienas darbuotojas turi teisę dirbti saugioje, pagarba, įtrauktimi ir pasitikėjimu grindžiamoje darbo aplinkoje.

17.3. Darbuotojai privalo prisidėti prie pozityvios organizacinės kultūros kūrimo, skatinti kolegialumą, konstruktyvų bendradarbiavimą ir tarpusavio pagarbą.

17.4. Darbuotojai bendradarbiauja siekdami bendro tikslo – kokybiškų, saugių ir pacientų poreikius atitinkančių sveikatos priežiūros paslaugų.

17.5. Kiekvienas darbuotojas atsako už savo bendravimo kultūrą ir privalo vengti elgesio, galinčio pakenkti kolegų orumui, profesinei reputacijai ar Ligoninės autoritetui.

### **18. Pagarbus bendravimas**

18.1. Darbuotojai tarpusavyje bendrauja mandagiai, dalykiškai, pagarbiai ir konstruktyviai.

18.2. Bendraujant draudžiama vartoti įžeidžiančius, diskriminuojančius, menkinančius, grasinančius ar žeminančius žodžius bei veiksmus.

18.3. Darbuotojai gerbia vieni kitų nuomonę, profesinę kompetenciją, darbo patirtį ir teisę argumentuotai išsakyti savo poziciją.

18.4. Skirtingos profesinės nuomonės ar darbo metodai negali būti pagrindas nepagarbiam elgesiui.

18.5. Darbuotojai skatinami dalintis profesinėmis žiniomis, gerąją praktika ir padėti vieni kitiems spręsti profesinius klausimus.

18.6. Bendravimas elektroniniu paštu, telefonu, vaizdo ryšiu, socialiniais tinklais ar kitomis skaitmeninėmis priemonėmis turi atitikti tuos pačius profesinės etikos reikalavimus kaip ir tiesioginis bendravimas.

### **19. Lygių galimybių ir pagarbos įvairovei užtikrinimas**

19.1. Ligoninėje gerbiama darbuotojų įvairovė ir kiekvieno asmens orumas.

19.2. Darbuotojai privalo gerbti kolegų: religinius įsitikinimus ar tikėjimą, pasaulėžiūrą, politines pažiūras, tautinę ir etninę kilmę, kalbą, kultūrines tradicijas, lytį, lytinę tapatybę, lyties raišką, lytinę orientaciją, amžių, negalią, sveikatos būklę, šeiminių padėčių, socialinę padėtį, mitybos įpročius, kitus Lietuvos Respublikos teisės aktuose saugomus požymius.

19.3. Darbuotojai privalo vengti stereotipų, išankstinių nuostatų ir diskriminuojančio elgesio.

19.4. Neleidžiama juokauti, menkinti ar viešai komentuoti kolegų asmeninių savybių, kilmės, religijos, politinių pažiūrų, išvaizdos, negalios, šeimos gyvenimo ar kitų su darbo funkcijomis nesusijusių aplinkybių.

### **20. Psichologinis saugumas**

20.1. Ligoninėje kuriama darbo aplinka, kurioje darbuotojai gali laisvai išsakyti profesinę nuomonę, teikti pasiūlymus ir konstruktyvią kritiką.

20.2. Darbuotojas negali būti baudžiamas, diskriminuojamas ar kitaip neigiamai vertinamas dėl sąžiningai išsakytos profesinės nuomonės ar pateikto pasiūlymo.

20.3. Vadovai sudaro sąlygas darbuotojams saugiai pranešti apie pastebėtus pažeidimus, profesines rizikas ar pacientų saugos problemas.

20.4. Darbuotojai privalo gerbti kolegų emocinę gerovę ir vengti veiksmų, galinčių sukelti psichologinę žalą.

20.5. Pastebėję psichologinio smurto ar mobingo požymius darbuotojai skatinami apie tai pranešti teisės aktų ir Ligoninės vidaus tvarkų nustatyta tvarka.

### **21. Smurto, mobingo ir priekabiavimo prevencija**

21.1. Ligoninėje taikoma nulinės tolerancijos politika: mobingui, psichologiniam smurtui, seksualiniam priekabiavimui, priekabiavimui, diskriminacijai, neapykantos kalbai, grasinimams, bauginimui, kerštui, patyčioms, fiziniam smurtui.

21.2. Draudžiama sistemingai menkinti darbuotoją, izoliuoti jį nuo kolektyvo, skleisti apie jį tikrovės neatitinkančią informaciją, nepagrįstai žeminti profesinę reputaciją ar kitaip kurti priešišką darbo aplinką.

21.3. Draudžiama piktnaudžiauti tarnybine padėtimi siekiant įbauginti ar pažeminti kitą darbuotoją.

21.4. Visi pranešimai apie galimą smurtą, mobingą ar priekabiavimą nagrinėjami nešališkai, konfidencialiai ir operatyviai.

### **22. Konfliktų sprendimas**

22.1. Darbuotojai siekia konfliktus spręsti konstruktyviai, pagarbiai ir bendradarbiaudami.

22.2. Konfliktai pirmiausia sprendžiami tiesioginiu dialogu.

22.3. Nepavykus konflikto išspręsti tarpusavyje, darbuotojai gali kreiptis į tiesioginį vadovą, personalo padalinį, Etikos komisiją ar kitus kompetentingus asmenis.

22.4. Konflikto metu draudžiama: žeminti kitą darbuotoją, skleisti gandus, grasinti, keršyti, naudoti psichologinį spaudimą, piktnaudžiauti tarnybine padėtimi.

### **23. Profesinis bendradarbiavimas**

23.1. Darbuotojai bendradarbiauja tarpusavyje, dalijasi informacija ir profesine patirtimi tiek, kiek tai neprieštarauja konfidencialumo reikalavimams.

23.2. Darbuotojai padeda naujiems kolegoms integruotis į kolektyvą.

23.3. Skatinama pagarbi mentorystė, profesinis konsultavimas ir žinių perdavimas.

23.4. Darbuotojai bendradarbiauja tarp skirtingų profesijų ir padalinių, siekdami geriausių rezultatų pacientui.

### **24. Vadovų ir pavaldinių tarpusavio santykiai**

24.1. Vadovai savo veikloje vadovaujami lyderystės, pagarbos, teisingumo, skaidrumo ir nešališkumo principais.

24.2. Vadovai privalo:

24.2.1. užtikrinti saugią ir pagarbią darbo aplinką;

24.2.2. vienodai vertinti visus darbuotojus;

24.2.3. netoleruoti diskriminacijos, mobingo ir priekabiavimo;

24.2.4. objektyviai paskirstyti darbo krūvį;

24.2.5. aiškiai suformuluoti užduotis;

24.2.6. suteikti darbuotojams grįžtamąjį ryšį;

24.2.7. skatinti profesinį tobulėjimą;

24.2.8. gerbti darbuotojų teisę į poilsį, privatų gyvenimą ir darbo bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą.

24.3. Vadovams draudžiama:

24.3.1. viešai žeminti darbuotojus;  
24.3.2. naudoti psichologinį spaudimą;  
24.3.3. piktnaudžiauti tarnybine padėtimi;  
24.3.4. taikyti diskriminacinę praktiką;  
24.3.5. proteguoti darbuotojus dėl asmeninių ryšių, politinių pažiūrų, religijos ar kitų su darbo rezultatais nesusijusių aplinkybių.

#### **25. Darbuotojų pareigos vadovų atžvilgiu**

25.1. Darbuotojai pagarbiai bendrauja su vadovais.  
25.2. Darbuotojai vykdo teisėtus vadovų nurodymus.  
25.3. Pastebėję galimą vadovo klaidą, darbuotojai apie ją informuoja konstruktyviai ir pagarbiai.  
25.4. Darbuotojas neprivalo vykdyti nurodymo, kuris akivaizdžiai prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams, profesinės etikos principams ar šiam Kodeksui. Apie tokį nurodymą jis nedelsdamas informuoja aukštesnį vadovą ar kitą kompetentingą subjektą pagal Ligoninės vidaus tvarką.

#### **26. Profesinės reputacijos apsauga**

26.1. Darbuotojai saugo savo, kolegų ir Ligoninės profesinę reputaciją.  
26.2. Kritika turi būti konstruktyvi, argumentuota ir reiškiamą pagarbiai.  
26.3. Draudžiama skleisti melagingą informaciją apie kolegas ar Ligoninę.  
26.4. Darbuotojai viešojoje erdvėje, įskaitant socialinius tinklus, elgiasi atsakingai, neatskleidžia konfidencialios informacijos ir vengia pasisakymų, galinčių nepagrįstai pakenkti pacientų, kolegų ar Ligoninės reputacijai.  
26.5. Šis punktas neriboja darbuotojų teisės aktų nustatyta tvarka pranešti apie galimus pažeidimus, korupciją, pacientų saugos rizikas ar kitus viešąjį interesą pažeidžiančius veiksmus.

### **IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

27. Darbuotojai įsipareigoja vadovautis šiuo Kodeksu. Su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinamas kiekvienas Ligoninės darbuotojas. Naujai priimami darbuotojai su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinami iškart po darbo sutarties pasirašymo.